

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 24 januari 2024

Saken

Utbetalning

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § tredje stycket studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om studiemedel under vårterminen och höstterminen 2023, för perioderna den 16 januari – den 16 juni 2023 och den 7 augusti 2023 – den 12 januari 2024.

CSN beviljade, den 27 februari 2023, studiemedel för vårterminen 2023 under vecka 3 – 24 år 2023 och för höstterminen 2023 under vecka 32 år 2023 – vecka 2 år 2024. CSN upplyste samtidigt i informationen till beslutet om studiemedel om att NN behöver lämna en studieförsäkran till CSN för att intyga att han studerar enligt beslutet. Vidare upplyste CSN om att beslutet om studiemedel kommer att upphävas om han inte lämnar en studieförsäkran senast den sista dagen i perioden som han fått studiemedel för, samt att om det framkommer särskilda skäl kan CSN ändå betala ut pengarna.

NN inkom, den 22 januari 2024, med studieförsäkran för vecka 32 år 2023 – vecka 2 år 2024, dvs för höstterminen 2023.

CSN ändrade beslutet, den 24 januari 2024, och upphävde den del av beviljningen som avsåg studiemedel för höstterminen 2023, vecka 32 år 2023 – vecka 2 år 2024. Grunden för beslutet var att NN inte lämnat studieförsäkran inom den tid för vilken han varit beviljad studiemedel. Av skälen till beslutet framgår även följande. NN var beviljad studiemedel till och med den 14 januari 2024 (vecka 2). Studieförsäkran kom till CSN den 22 januari 2024. NN har därmed inte styrkt att han studerar och har därför inte rätt till studiemedel under dessa veckor. Av beslutet framgår även att om

det finns särskilda skäl kan CSN bortse från tidsgränsen, men eftersom NN inte meddelat CSN att han har sådana skäl har CSN inte kunnat väga in det i beslutet.

NN anförde därefter bland annat följande i en skrivelse till CSN. Han ansökte om omställningsstudiestöd för läsåret 2023/2024 och väntar fortfarande på beslut. Han har väntat med att skicka in sin studieförsäkran för att inte förstöra chanserna att få omställningsstudiestöd. För det fall omställningsstudiestöd inte skulle beviljas tänkte han skicka in studieförsäkran för studiemedel. Vid flera tillfällen har han kontaktat CSN angående sin ansökan och förklarat situationen. Han fick information om att skynda sig att skicka in studieförsäkran för höstterminen 2023, och avstå omställningsstudiestödet, för att inte gå miste om studiemedlen. Nu har han fått beslut om att han inte får studiemedel eftersom studieförsäkran kom in sex dagar för sent. Han har hamnat i en mycket svår ekonomisk situation där han gått ett halvt år utan inkomst i avvaktan på svar gällande omställningsstudiestöd.

NN överklagade sedan beslutet och anförde i huvudsak följande, utöver vad som tidigare framkommit. Han grundar sin överklagan på de exceptionella omständigheter han befunnit sig i, samt den förvirring och de missförstånd som uppstått kring processen för ansökan om omställningsstudiestöd. Hans mål är att fortsätta studierna utan ytterligare ekonomiska hinder och att slutföra sin utbildning som planerat.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet med ett yttrande och anförde bland annat följande. I beslutet om studiemedel, den 27 februari 2023, framgår information om att den studerande måste lämna sin studieförsäkran senast den sista dagen i perioden som den studerande fått studiemedel för. Om studieförsäkran inkommer för sent upphävs beslutet och den studerande har inte längre rätt till studiemedlen. Finns särskilda skäl kan utbetalning ändå ske. Av uppgifter i CSN:s datasystem framgår att NN har lämnat sin studieförsäkran den 22 januari 2024 och att studieförsäkran har blivit godkänd detta datum. Detta framgår även som information i händelser för ansökan gjord den 5 februari 2023 på Mina sidor, www.csn.se. Då CSN:s datasystem har stoppat utbetalningen på grund av en varning att kontrollera beloppet har handläggare vid CSN då bedömt att beslutet om studiemedel för höstterminen 2023 ska upphävas, eftersom det uppmärksammas att studieförsäkran har inkommit för sent. CSN har inte funnit skäl att ändra beslutet.

NN har, efter att ha tagit del av CSN:s yttrande, inkommit med ytterligare synpunkter i ärendet och anfört bland annat följande. Sedan han skickat överklagan har han fått besked om att han inte beviljas omställningsstudiestöd. På grund av hur detta nya system fungerar, när man ansöker om omställningsstudiestöd, har han satts i ekonomisk kris och i en oerhört stressad situation.

CSN:s rättsavdelning gav därefter in ett yttrande och anförde i huvudsak följande avseende vad NN anfört i sitt överklagande samt omständigheterna i ärendet i övrigt. En förutsättning för att studiemedel ska betalas ut för en studiestödsperiod, är att den studerande före utgången av den tidsperiod som studiemedlen avser styrker att hon eller han bedriver studier. Styrkande av studier görs genom att den studerande lämnar in en studieförsäkran till CSN. Om studierna inte styrks inom denna tidsfrist är rätten till studiemedel normalt förverkad. Om studieförsäkran kommer in senare får

stödet ändå betalas ut om det finns särskilda skäl. I det aktuella ärendet kan CSN konstatera att NN varit beviljad studiemedel för perioderna den 16 januari – den 16 juni 2023 samt den 7 augusti 2023 – den 12 januari 2024. Vad gäller den senare perioden så har NN inkommit med en studieförsäkran för höstterminens studier först den 22 januari 2024. Eftersom han inte före utgången av den tidsperiod som studiemedlen avser har styrkt studierna har CSN upphävt och avskrivit beslutet för veckorna 32 år 2023 – 2 år 2024. CSN anser att det funnits grund för att upphäva och avskriva ansökan i denna del. Frågan i ärendet är emellertid om det kan finnas särskilda skäl att ändå betala ut studiemedel, trots att NN först efter utgången av den tidsperiod som studiemedlen avser har styrkt att han bedriver studier. CSN:s utgångspunkt är att det kan anses finnas särskilda skäl att betala ut studiemedel om en omständighet som den studerande inte har kunnat råda över har utgjort ett hinder att lämna in en studieförsäkran i rätt tid. NN har huvudsakligen redogjort för att han avvaktat med att skicka in studieförsäkran i väntan på beslut om omställningsstudiestöd. Även om handläggningen i ärendet om omställningsstudiestöd har tagit tid, bedömer CSN att det inte framkommit omständigheter som visar att det skulle föreligga något hinder för NN att lämna in sin studieförsäkran avseende studiemedel i rätt tid. Därtill har CSN, i beslutet om studiemedel, lämnat information om de förutsättningar som gäller för att studiemedel ska betalas ut, samt om konsekvensen av en utebliven studieförsäkran. Att en studerande själv väljer att avvakta med att lämna in en studieförsäkran, med förhoppning om att kunna bli beviljad ett annat studiestöd, utgör enligt CSN:s mening inte sådana särskilda skäl som krävs för att ändå betala ut studiemedel när en studieförsäkran lämnats in för sent.

NN har, efter att ha tagit del av CSN:s yttrande, inkommit med synpunkter i ärendet anfört bland annat följande. Istället för att vara en resurs som underlättar för studenter som önskar fortsätta sina studier senare i livet, har ansökningsprocessen för omställningsstudiestödet snarare skapat ekonomiskt kaos för honom. Han har kontaktat CSN upprepade gånger för att förklara situationen och meddelat att han avvaktade med att skicka in studieförsäkran i förhoppning om att få omställningsstudiestöd för hela höstterminen. Det var först under det allra sista samtalet som han blev uppmanad att skicka in studieförsäkran, vilket han då gjorde omedelbart. Tyvärr var detta sex dagar för sent enligt CSN:s krav.

Författningsbestämmelser

I 3 kap. 30 § studiestödslagen (1999:1395) anges bland annat följande. Studiemedel får betalas ut endast om det är styrkt att den studerande bedriver de studier för vilka studiemedlen har beviljats.

Rätten till studiemedel är förverkad, om den studerande inte före utgången av den tidsperiod som studiemedlen avser har styrkt att han eller hon bedriver studier. Styrks detta senare, får studiemedlen ändå betalas ut, om det finns särskilda skäl.

Överklagandenämndens bedömning

I ärendet har det framkommit att CSN under ärendets handläggning har lämnat information till NN om konsekvensen av en utebliven studieförsäkran. Överklagandenämnden kan vidare konstatera att NN inte har lämnat studieförsäkran för de aktuella studierna före utgången av den tidsperiod som studiemedlen avser. Rätten till studiemedel är därför enligt huvudregeln förverkad.

För att studiemedel ska kunna betalas ut till NN krävs det, enligt Överklagandenämndens mening, att de omständigheter som han själv åberopat utgör sådana särskilda skäl som krävs för att ändå betala ut studiemedel, trots att han först efter utgången av den tidsperiod som studiemedlen avser har styrkt att han bedrivit studier.

Överklagandenämnden konstaterar att ansvaret för att i rätt tid styrka studierna, enligt 3 kap. 30 § studiestödslagen, vilar på den studerande själv. Den omständigheten att handläggningen av omställningsstudiestödet fördröjts och att NN därför själv valt att vänta med att lämna in en studieförsäkran, i avvaktan på beslut om omställningsstudiestöd, utgör enligt Överklagandenämndens mening inte i sig särskilda skäl som krävs för att ändå betala ut studiemedel när han styrkt sina studier för sent. Några skäl i övrigt som kan förklara att NN styrkt sina studier för sent har inte framkommit.

Överklagandet ska mot denna bakgrund avslås.

Robert Dalman

Christine Nordlund

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna, Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Jessica Levin, Jonathan Sjölander och Helena Söderberg.

Föredragande: Christine Nordlund

Kopia till CSN och CSN:s rättsavdelning